

بۆ دایکم

- دایه گه وره، ئەمانه مان له ناو
 یه خانه که ی ژێرخاندا دۆزیه وه؟
 له بهر په نجه ره که ی ژووری دانیشتن
 وه ستاوم. په نجه ره که به رانبه ر
 ده رگه کۆنه که ی مالی باوکه م.
 کئ ئەو ده رگه یه ی دانا؟ که ی
 دانرا؟ چ ریکه وتیک بوو، که ئیتر
 لیوه ی تپیه پ نه بووم؟ چاوم لیلایی
 به سه ردا هات.

هه لووکیڤن

ئاوړیکم بۆ ده نگه که دایه وه. کچه
 وردیله زیته که ی ژاله ی کچم بوو، که
 خۆی به هه موو کون و قوژبنیکی
 ئەو ژێرخانه دا ده کرد. جار نه بووه
 شتیکی تیدا نه دۆزیبیته وه.

په ری که ریمی نیا

سه یریکی ده رگه که م کرده وه،
 ده رگه یه که ی دووتاکی داری گه وره.
 له میژ بوو به ده سستی خۆم قوفلم
 کردبوو. نه مده هیشت که س لیوه ی
 بچیته ژوور.

چل پۆژ دوا ی کۆچی دوا یی باوکی
 پایه به رزم، خزم و که س له دایکم
 هالان، که ده بیست نازیته تی باوکم

۵۳

کالین، گۆفاریکی شه ده سی و هونته ری و مرزنییه
 ژماره ۴
 هاوینی ۲۰۱۷

بشکینیت. دایکم خه نهی له گه ل توئکلی هه ناری هه اراوه تی که ل کرد و داوی له من کرد، که بیساومه قزی. منیش بۆ شکاندنی ئەو ئازیه تییه، له چکه یه کی گول و نه وشه بییم بۆ کری. دهستم له ناو خه نه که دا بوو، که دایکم هه ناسه یه کی قوولی هه لکیشا. چاوه پریم کرد، که هه ناسه که بداته وه دهر، ئەوجا من خه نه که له سه ری بسووم. هه ناسه ی نه دایه وه دهر. توژیکتر چاوه پریم کرد. دایکم به لاداهات. دایکم ئەو به لادانه، که به لاداهات ئیتر هه لنه ستایه وه.

- دایکم ئیژی ئیوه کایه تان به مه کرده. هه لوو.. هه لوو.. هه لوو.. ناوه که ی بۆ راست نابیته وه.

- نازانم چی... وه لئ تو خودا دایه گه و ره فی ری منیشی بکه، ده ی تو خودا دایه گه و ره، ده ی ده ی ده ی.

ده رگه که پیش نه وه ی قوفلی بده م، ده ستیکم به ته ق ته قه که ئاسنه که یه وه گرت. دهسته که ی دیم به قوبه شینه کانی سه ر ده رگه که دا هیئا. دلنیام ئەو پوژه ی، که ده رگه م له و داخست دهستی پیوه گرتبوو. دهستی به ته ق ته قه که شه وه گرتبوو، که ئایا له م ده رگه یه بدات، که من لیم داخست بوو. ئەو به و هیوا یه ی، که من ده رگه ی بۆ بکه مه وه دهستی له قوبه شینه کان ده سوو.

- دایه گه و ره هه لوو...

- هه لوو کین، چم!
سه یریکی تری ده رگه که م کرده وه و بیرم له وه ده کرده وه، که پوژیک ئەو ده رگه کراوه بوو.

من کچیکی دوازه سیژده سالانم، که له بهر ئەو ده رگه یه دا کراسه که م خستوه ته ناو پزوی ده ریپکه مه وه و خه ریکی هه لوو کینم کردنم له گه ل مندالانی گه ره ک.

تازه بنکی مه مکم دانا بوو، له گه ل کورانی گه ره ک هه لوو کینمان ده کرد. نامه وی ناوی هیچ کام له و که سانه ی، که هه لوو کینم له گه ل ده کردن لیژده دا بزینم. پهنگه خویان په زامه ندییان له سه ر نه بیت، به تایه ت یه کیکیان؛ یا به کورتی پهنگه ناونه هیئانیان بۆ ئەوه بگه ریته وه،

که خه سرهوخان، ئەو که سهی وا له داها توودا ده بیته هاوسهرم، که سیکی دهسه لاتار، شکۆدار و به قهولی کوردیی ناموسپهرست بوو. خه سرهوخان نهیده ویست ناموسه کهی، که دهکاته من، ههستی بو پیاوی تر جوولابیته. ئەگەر بیتهو جوولابیتهش، ده بیته دیزه به دهرخونهی پیبکات. خۆشم هه ره ئەو خۆفه گرتمی. بۆیه ناویکیان بو دانه نیم، که که له و پۆژانه دا زۆر باو بوو؛ حه مه مین، حه مه سهاله و حه مه سهعی.

له گه ل حه مه مین، حه مه سهاله و حه مه سهعی، هه ره که پۆژ ده بووه وه، ئیمه ده ستمان به هه لووکیته ده کرد. مه لا بانگیشی ده دا به زۆر وازمان له کایه کردن ده هیتنا.

- کچ به ره له خۆردا که و ته ده بیته له مال بیته.

ئهمه نه نکم، دایکی باوکم بوو، که به گوئی باوکمدا ده بخویند. باوکی پایه به رزم به سه بۆی گرینگ بوو، که من له به مین هه لووکیته کردنا بچم و وانهی پۆژانه که م لای خۆی بخوینم. پاشان ده گه پامه وه بۆسه ره هه لووکیته که م.

تا من ده هاتمه وه، حه مه سهاله لای دار و هه لووک و شاره کهی به رنه ده دا. داره کهی له سه ره دووبه رده که هه ره پاسته و پاسته ده گرت. ده ور به ریه به رده که شی جوان جوان خاوینه ده کرده وه. حه مه سهاله پانزده سالان ده بوو. له من هه لکشاو تر بوو. ده نگی گر بیوو. تووکی توژی لیهاتبوو. باوکی ئەم سهی کوره شوانی مه پومالاته کهی ئیمه بوو. کایه کردن له گه لیان له لایه ن ماله وه مان، به تاییه ت له لایه ن نه نکمه وه، به شتیکی ئاسایی وه رده گیرا.

حه مه سهاله له سه ره من به رده وام بالی فش ده کرده وه. به و باله فشانه وه به ده ورمدا ده هات. ده ماری ملی ده رده په پاند.

- خودا ده ست به بالیه وه بگریته. به وره! ئەوه ده بیته پیاو، جا چ پیاویک!

نه نکم ئەمه ی وهک ته شه ره به گوئی باوکمدا ده دا.

هه ره که سییک به و ناوه دا ها تووچۆی بکر دایه، یا به حالیک و دووبه لا به لاچاوه وه سه ییری منی بکر دایه، خۆی له به رانه به حه مه سهاله دا

دەبینییەووە. حەمەسائە دار ھەلووکی دەگرت بە دەستیئەووە و بە دەماری دەریەپووە دەووستا.

من کارم بە ورەکەئەووە. کارم بە سوور و سپییەکەئەووە. کارم بە تووکه تازە لیھاتووەکەئەووە. کارم بە دەنگە گڕکەوتووەکەئەووە. ئەمەم پینەدەوت. بەلام کاتئەووە کایەئەووە ھەلووکێندا دەمپرتان لە پشتەووە سەیرم دەکرد و بیرم لەووە دەکردەووە، کە لە چەند سائە داھاتوودا دەبیت چ ھەیکەلییەکی لێدەرچیت. "ھەیکەلی" وشەیکە بوو، کە دایکم و ژنانی گەرک لە پەنای وشەئەووە پیاودا بەکاریان دەھێنا.

- پیاویک، کە ھەیکەلی نەبێ، حەیفە ھەر لچیکیشت لێدات. کەواتە تەنیا پیاوی ھەیکەلی بۆئەووە دەبیت لچم لێدات، بۆنا منیش لچیکی لێدەم.

حەمەسائە زۆر دلئە دەھات من بڕەتینیت. بۆچی؟ نازانم. پەنگە لە بەرئەووە بیت، کە نەیدەویست کاتیک بە دوائەووە ھەلووکەکەدا پادەکەم و مەمکە خڕەکانم دەجوولین، کورانی دی، سەیری ھەلبەز و دا بەزەکەئەووە بکەن. من خۆم ھەستم بەووە کردبوو. بۆیە جلی کوردیی زۆر ھەراوم لە بەر دەکرد. جلی زۆر ھەراویش کیشەئەووە تری ھەبوو: لە بەر قاچم دەگیرا. نەیدەھیتشت بە دوائەووە ھەلووکەکەدا پابکەم. ھەر ئەو سەر دەبوو و ھەلووکی دەخست. حەمەسائە، کە ئەمەئەووە زانی، بەجیبی ئەووە سێ ھەل لە ھەلووکەکەدا، بەس ھەلیکی لێدەدا و ئەو ھەلەشی وا بە ھیز لێدەدا، کە من تووشی پارکردنی زۆر بیم. ھەلەکەئەووە وابوو، کە دەتوت قاچ بە چاوی چۆلەکەدا دەنیت. قسەئەووە خۆش با ون نەبیت. شیعریک ھەبوو، کە لە کایەئەووە ھەلووکێندا دەمانوت. پیم وابوو، یەکیک لە ھۆکانیش، کە بۆ دووری نەدەخست ھەر کاری ئەو شیعەرە بوو. کاتیک، کە کەسەکە ھەلووکەکەئەووە بە ھەر چی ھیزی خۆیەووە دەخست و ھەلووکە، تا چاوەتەری دەکرد، دەپۆی ئەو کەسەئەووە، کە دەچوو بۆ ھەلووکەکە بە دەم پارکردنەووە بەردەوام ئەم شیعەرەئەووە دەوتەووە:

باریک بە چەچەم

قهوی به قوونت

منیش بۆ یه کهم جار که جله کوردیه ههراوه کهم له بهر کرد و ئه و هیشتا نهیده زانی که ناتوانم باش رابکه م ههلووکه ی بۆ زۆر دوور خست و منیش به ههر چی هیز و تین خۆمه وه هه لده هاتم و ههر به و هیز و تینه ییش ده مقیژاند:

باریک به چه چه م

قهوی به قوونت

که هه له م خست بۆ لای شاره که و خۆم گه پامه وه؛ دیم، که حه مه ساله سه ری داخستوه و سوور سوور بووه ته وه . خۆی چه ند سوور بوو سی ئه وه نده ی تریش سوور هه لگه پابوو.

- چۆنه ره سوور. (له دلّی خۆمدا وتم)

ئه و جار زانیم، که شه رمیشه . ئیتر ئاوا بوو، که به خشکه ده یخست . ئه وه نده به خشکه، که به میرووله ییش ده گیرایه وه . من هاوارم لیبه رز ده بوویه وه .

- کایه ت له گه لّ ناکه م، بۆ وا به خشکه ده یخه ی؟

بۆ ئه وه ی، که ئیتر به خشکه نه یخات من کراسه که م کۆ کرده وه و ته پاندمه بهر پزوی ده ریپکه مه وه . ئه وه نده توند و تۆل ببووم، که ئیتر سی هه لی باش لیبدات . که دی من خۆم کۆ کردوه ته وه، ویستی گویم نه داتّی . به س هه لی یه که م، تا ههر شوینیک برۆیشتایه ت وازی لیده هینا و له حه وادا داری تری له هه لووکه که نه ده سره واند . به لام، که دی من به ئیشتیای خۆم ده یپه تینم و دوو هه لیتریش له حه وادا له هه لووکه که ده دم، قینی هه لده ستا . من به هیز و تینی خۆم لیتمه دا و ئه و ئه وه نده ده په تا و پای ده کرد به دوا ی هه لووکدا، که سوور و سپی نه دما و په ش و شین هه لده گه را . هه ناسه برکینی پیده که وت . ئاره قه ی دلۆپ دلۆپ به سه روگو یلاکیدا ده هاته خوار .

- دلّم نایه بووره تینم واز له خۆت بیّره!

ته نیا له سه ره تا کاندا بوو، که ئه م په سته ی پیده وتم . هه رچه ند لای من واز و ماز نه یده خودارد .

- کایه کایه یه، ته واو .

که حه‌مه‌مین و حه‌مه‌سه‌عیش ده‌هاتن بۆ‌هه‌لووکین، له‌گه‌ل حه‌مه‌ساله‌ ده‌بووین به‌یه‌ک ده‌سته و تا‌ئه‌و شوینه‌ی، که بۆ‌مان بکرایه، هه‌ر دووکیانمان ده‌رپه‌تانن. من هه‌لووکم لیده‌دا و حه‌مه‌ساله‌یش له‌شاره‌که ده‌وه‌ستا و هه‌لووکی ده‌گرته‌وه. هه‌لووک لیدان بۆ‌من، که کورته‌بالا بووم، خۆش بوو. هه‌لووکم له‌سه‌ر به‌رده‌که دادنا و به‌دار هه‌لووک، یه‌که‌م هه‌لم ده‌کیشا به‌ژیریدا. ئە‌گه‌ر ئە‌وه‌نده به‌رز بوايه، که بتوانم به‌دووه‌م هه‌ل بیخه‌م ئە‌وه باش بوو دنا به‌سێ هه‌ل لیده‌دا. له‌هه‌مان کاتیشدا ده‌مدی، که حه‌مه‌ساله‌ له‌ژیر چاوه‌وه‌سه‌یری من ده‌کات و بزه‌یه‌ک ده‌یگرئ. به‌چاوئیکی تریش، سه‌یری براکانی ده‌کات، که چۆن هه‌لده‌ئین به‌دوای هه‌لووکدا.

حه‌مه‌مین له‌حه‌مه‌ساله‌ بچووکت‌بوو، به‌لام له‌من گه‌وره‌تر بوو. که پێ‌که‌وه‌کایه‌مان ده‌کرد، چاوی له‌قووتی مه‌مکم هه‌لنه‌ده‌گرت. دووبه‌شی له‌به‌ر ئە‌و کراسی هه‌راوم له‌به‌ر کرد. به‌حه‌مه‌ساله‌م نه‌وتبوو حه‌مه‌مین که پاده‌کات به‌دوای هه‌لووکدا، ئە‌و شیعره‌به‌ده‌م خۆیه‌وه‌ده‌لێته‌وه. ئە‌وه‌شم پینه‌وتبوو، کاتی‌ک، که من هه‌لووکه‌که ده‌خه‌م بۆ‌لای‌شاره‌که‌ناچیت به‌داره‌لووکه‌که‌بیپوئیت، به‌منی ده‌پێوا. منی له‌نیوان هه‌لووکه‌که‌و‌شاره‌که‌دا پالده‌خست. ئە‌گه‌ر من ئە‌و نیوانه‌م پر بکردایه‌ته‌وه ئە‌وا ئە‌و ده‌سووتا، دنا دیسان هه‌ر ئە‌و کایه‌ی ده‌کرده‌وه. کاتی‌ک، که من له‌نیوان هه‌لووک و‌شاره‌که‌دا پاده‌کشام تۆزیک به‌سه‌رمه‌وه‌پاده‌وه‌ستا. هیچی نه‌ده‌وت. به‌سه‌یری ده‌کرد. ئە‌وجا ده‌یوت نا‌وا‌حه‌ساو‌نییه، ده‌بێ‌به‌داره‌که‌ش بیپێوم. ئە‌م قسه‌، که ده‌یکه‌م، هی سه‌ره‌تا‌کان بوو، ئە‌و کات، که هه‌یشتا نه‌مه‌زانی کایه‌ی هه‌لووکین چۆن بوو. حه‌مه‌مین ئە‌وجا ده‌هات منی هه‌ر‌وا به‌پاک‌شاوی‌واز لیده‌هینا و‌نیوان‌شار و‌هه‌لووکه‌ی به‌دار هه‌لووک له‌سه‌ر له‌شی منه‌وه‌ده‌پێوا.

- یه‌ک داره‌ه‌لووک... دوو داره‌ه‌لووک... سێ داره‌ه‌لووک... و‌چوار قامک.

ته‌واو بوو و ئە‌و ده‌سووتا. هه‌لبه‌ت ئە‌مه هه‌موو جارێ‌وا نه‌بوو جاری‌وا بوو، به‌یه‌ک دوو داره‌ه‌لووکیش هه‌ر ده‌برایه‌وه. هه‌لبه‌ت ئە‌گه‌ر

من رپاکشابایه تم و ئه و له سه ر منه وه دیسان بیپئویه . ئه مه زۆری نه خایاند .

- پال بکه وه .

پال نه ده که وتم بۆ ئه وه ی، که نیوان شار و هه لووک به من بیپویت . دهستم ده خسته که له که مه وه . تۆزیکیش له حه مه ساله ده ترسا . ئه و جارهی، که وتی ده بییت هه ر پاکشیییت، من به هه لاتن به ره و مالی ئه وان رپویشتم بۆ ئه وه ی به حه مه ساله بلیم . حه مه مین که وته دوام .

- گووم خودارد! گووم خودارد! گووم خودارد!

زانیم ترساوه ، ئیتر هیچ کات به حه مه ساله م نه وت .

که هه لووکم لیدا و حه مه سه عی برای چوو به دوا ی هه لووکه که دا و حه مه مین چه پله ی لیده دا .

- هه لئ! هه لئ! توندتره ه لئ!

حه مه ساله هاته په نام . که س چاوی له ئیمه وه نه بوو . زۆر به خشکی هات . من سهیری ئه وم زۆر نه ده کرد ، سهیری هه لاتنی حه مه سه عیم به دوا ی هه لووکه که دا ده کرد . تۆزیک دلّم بۆی سووتا . له هه موومان مندالتر بوو ، ده بوا یه تۆزیک سووکترم لییدا یه . حه مه ساله ، که هاته په نام وه ستا ، پشتی له وان بوو . رووی له من بوو .

- مه ستوره !!!

ئاوړم دایه وه بۆ لای . پیم خوښ بوو ، زوو ئاوړی بۆ بده مه وه . به لام بییری دایکم که وتمه وه ، که کاتیک باوکم بانگی ده کرد دوا ی چه ند جار وه لامی ده دایه وه . پیش ئه وه ی ئاوړ بده مه وه ، حه مه سه عیم دی ، که خه ریکه هه لووکه که به ره و شار ده خات . بۆی نه گیرابوو یه وه . که هه لووک که وته عه رز هه لیگرته وه قاچی چه پی هینایه پیش و قاچی راستی برده دواوه وه و دهستی راستی حه و دا و هه لووکه ی خست . چاوی حه مه مینیش له سه ر هه لووکه بوو و له گه ل خسته که ده پۆی . که حه مه ساله وتی "مه ستوره" من هاتم وه لام بده مه وه گویم له دهنگی حه مه مینه وه بوو .

- باریک به چه چه م

قهوی به قوونت

من لام و ابوو، که همه ساله نه بیستووه. پشتی له وان بوو و پووی له من. وه لام دانه وه له دهمدا بوو به چاله، به به فر. همه ساله من دی، که ویژه ی هات به لامدا و هتا ته پی نه دایه سه ر همه مین رانه وه ستا. همه سه عی له گه ل خستی هه له که به راکردن هاته وه بو لای شاره که بزانی ت پیکاویه تی یا نا. چاوی له همه ساله یش بوو، که نه ویش به رهو لای نه و رای ده کرد. په نگه لای و ابیت، که نه ویش ده چئ بو لای شاره که. به لام، که به لای شاردا تیپه ری و له همه سه عیشی لادا، یه که به خو ی وه ستا و ناو ری دایه وه، که همه ساله به رهو کو ی راده کات. هه موومان وازمان له هه لووک هینا. همه مینی چاوده ره پریوو له جیگه ی خو ی وشک ببوو. همه ساله، سه ور هه لگه پاو، گه یشته سه ر همه مین. من و همه سه عیش به هه لاتن به رهو لایان چووین. همه مین له ژیر همه ساله وه ده گریا، ده پاراپیه وه.

- تۆ خودا! تۆ خودا! تۆ خودا!

سهیری منیشی ده کرد، به گریانه وه شتیکی ده وت. گریانه که ی له گه ل ده نگه تازه بو پ بووه که ی، لیکنه نالان و من له هیچ تی نه ده گه یشتم. کراسه که م، که له پوو زووی ده ریپکه مه وه هات بووه ده ر، خستمه وه بهر پزوه که م. ده مو یست شتی که به همه ساله بلیم.

حه مین هه ر مشتی به رده که وت. حه م سه عیش ها کوو ده ست بکاته گریان. حه م سه ساله گو یی له ده نگم نه بوو. تو زی که قیزان دیشم به لام که پ بوو. که دیم حه م سه ساله که ره، منیش کراسه م له پزووی ده ریپکه م ده رهینا و ده ستم خسته که له که م. کراسه خو ی کو کرده وه و له سه ر سنگم ته سک بوویه وه. پشتم کرده هه موویان و ده ست له که له که و سنگ ده ره پراو سه رم به رز کرده وه و چوموه بو مال ه وه. بیده نگ بوون. من ناو ریم بو نه دانه وه. هه ر دریزه م به رویشتنی خو مدا. سه رم هه ر به و شیوه ی، که حه واد ابوو، یه که تو زقالیش نه سو وړاند. ته په ی قاچیکم بیست له پشت سه رمه وه. گه یشته لاشانمه وه. - مه ستوره!

من بانگه که ییم نه بیست. یا نه مده ویست، که ببیسم. کراسه م زیاتر

له سنگم توند کرد. شان به شانم دههات. من ئیتر کچیکی دوازه سیژده سالان نه بووم. ههستم دهکرد دایکم. دایکم کاتیکی، که باوکم کوناوکونی ژوورهکان دواي دهکهوئی و ئه وه هر لووتی له حهوايه. ههتا بهردهرگهی ماله وه هات.

- من له بهر تو وام کردووه. قسهی بیناموسانهی...

نه گویم گرت، که بزانم کوتایی قسهکهی چی دهبیته و نه وهلامیکی له زار منه وه بیست. من دیسان هر دایکم، که به جیگهی ئه وهی وهلامی له زینهکانی باوکم بداته وه، دهچپته بهر دیوه خان و له بهر دهرگهی دیوه خاندان ده وهستی. من له بهر دهرگهی دهروه وهستاوم، ئه ویش له گهل من گهیشته. من له دیوه وه و ئه ویش له دیوه وه پروبه پرووی یهک وهستا بوین. قسهی له سهر لیو بوو، که بیکات. هاوکات من و دایکم دهرگه مان پیوه دا، باوکم له ویدیو دیوه خاندان راوهستا و حه مه ساله ویش له وه بهری دهرگهی حه وشه وه بو هه تاهه تایه مایه وه.

- کچم، سه رهتا هه لووکه که له سهر بهرده که داده نیی، ئه وجا بهم داره لئی دهدهی. توند.

قه ندانه که، قه نده که بیم پو کردووه ته وه سهر په پویه ک و هه لووکه م له سهر داناوه. هه لووکه به رانه بهر په نجه ره که یه. به داره که به هه رچی هیژه وه کیشام به سهر هه لووکه دا. کچه که ی ژاله ی کچم سهیری دایه گه وره ی دهکات، که چو ن بو لی دانی هه لووکه خو ی چه مانه ته وه. - ئافه رین دایه گه وره ئافه رین.

هه لووکه به تیژی خو ی کیشا به په نجه ره که دا. شوشه که ی هی نا خواره وه. به په له چومه بهر په نجه ره که. هه لووکه له بهرده م ده رگه دارییه که دا له سهر عه رز که وتبوو.